

Vad händer sen?

PEDAGOGHANDLEDNING FÖR FÖRSKOLAN TILL ÅK 3

Denna handledning vänder sig till dig som är pedagog i förskolan eller åk f - 3 och vill arbeta med bild i förskolan eller skolan. Den innehåller en introduktion till fyra av konstnären Bror Hjorths målningar tillsammans med förslag på frågor som du kan ställa till barnen när ni gemensamt tittar på bilderna. Handledningen avslutas med en skapande uppgift som anknyter till temat.

Handledningens syfte är att ge barnen kunskap om Bror Hjorths konst samt att få dem att jobba med bildanalys och bildberättande i både samtalsform och eget skapade.

Utgångspunkten för det här temat är att se på bilden som ett fruset ögonblick. Eleverna får fundera på och fantisera kring vad som kommer hända sen. Förhoppningen är att på ett lekfullt sätt tydliggöra bilden som ett berättande kommunikationsmedel.

Bror Hjorths Hus

»»»

Tanken med det konstpedagogiska upplägget är att du varvar berättande och samtal och att ni avslutar med eget skapande. Tänk på att det i samtal om upplevelsen av konst inte finns något rätt eller fel. Alla har rätt till sina funderingar. Genom att barnen i gruppen får sätta ord på sina tankar och lyssna på varandras idéer kommer nya infallsvinklar på konsten att framträda som en ensam betraktare kanske inte skulle få syn på. Som pedagog fungerar du som samtalsledare. Frågorna i handledning är tänkta som förslag för att komma igång. Kanske kommer helt andra frågeställningar att komma fram i din grupp? För att skapa ett bra samtalsklimat, tänk på att ställa öppna frågor som inte bara har ett rätt svar. Om barnen undrar över någon detalj eller faktafråga om konsten eller om Bror Hjorth som du inte kan svara på så är du varmt välkommen att höra av dig till oss på Bror Hjorths Hus så ska vi försöka hjälpa till.

Hoppas du ska ha mycket nytta och nöje av handledningen,
Maria Malmberg Wallin
maria@brorhjorthshus.se

Kort om Bror Hjorth

Bror Hjorth levde mellan 1894 och 1968. Han var konstnär och arbetade med teckning, måleri och skulptur. Som liten bodde han på landet strax norr om Uppsala (Björkling). Han utbildade sig till konstnär i Paris på 1920-talet. Från 1943 och fram till sin död bodde han i huset på Norbyvägen i Uppsala, det som nu är museum. Han var gift två gånger. Först med Tove Friis, med henne fick han sitt enda barn, sonen Ole. Sedan med Margareta Adde som han lärde känna när hon var hans modell. Bror Hjorth skapade färgstark konst och räknas till en av 1900-talets stora svenska konstnärer. Han avbildar ofta människor i sin konst. Det är personer som han känt eller beundrat. Han sa en gång att han bara kunde måla det han älskade.

ATT SAMTALA OM:

Samtal om bilder kan ske på olika nivåer. Börja enkelt genom att låta eleverna gemensamt beskriva vad de kan se på bilden.

Ställ sedan frågor som lockar till djupare bildförståelse. Låt barnen motivera sina svar genom att fråga hur de kan se det i bilden.

Be barnen beskriva bilden.

Vad kan man se?

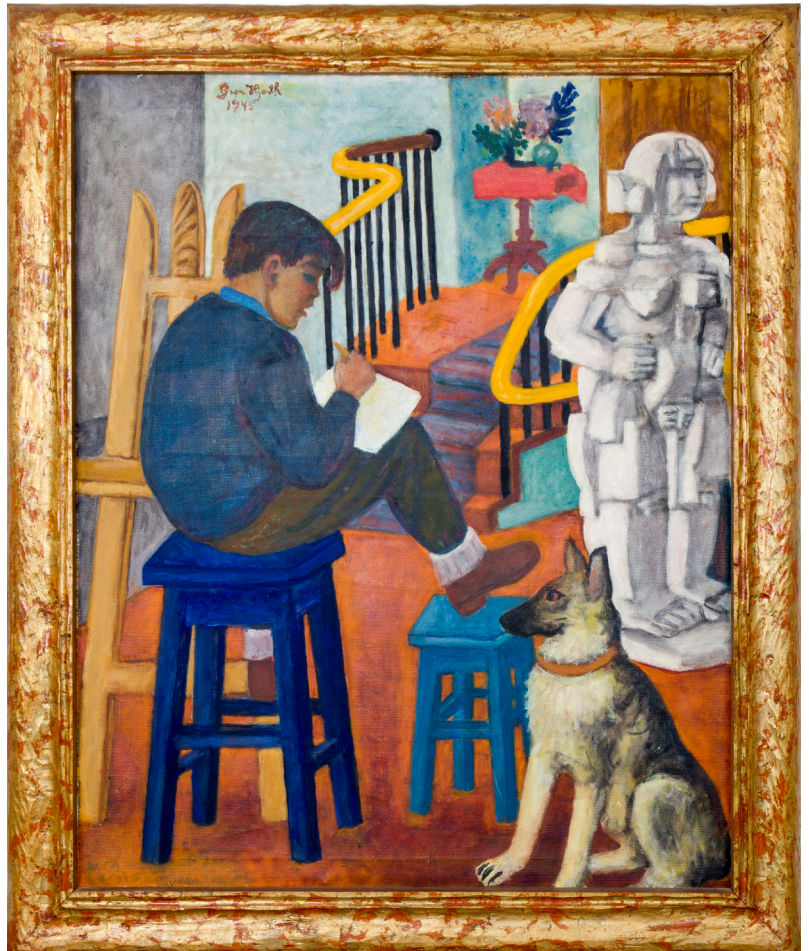
Vad gör Ole?

Vad gör hunden Bolle?

Tror du att de har suttit där länge, eller bara en liten stund?

Syns det i bilden att den föreställer Bror Hjorths ateljé?

Vilken tid på dagen tror du det är?

Ateljéinteriör med pojke och hund (1946)

ATT BERÄTTA:

På den här bilden ser man Bror Hjorths ateljé på Norbyvägen i Uppsala. En ateljé är en konstnärs arbetsrum. Pojken som sitter på pallen är Brors son Ole. Han var 16 år gammal när tavlan målades. Hunden hette Bolle och var en schäfer. Ole och Bolle finns med i många av hans konstverk. På bilden kan du också se en av Bror Hjorths skulpturer, *Kubistisk flicka*. Precis som han tittat på sin son och sin hund hade Bror Hjorth en levande person framför sig när han gjorde skulpturerna. Ser du att han har experimenterat med formerna på skulpturens kropp? Allt är kantigt och klumpigt, hon ser lite ut som en robot.

Ängeln och det levande liket (1925)

ATT BERÄTTA:

Den här bilden målade Bror Hjorth i Paris. Han bodde där i ungefär tio år när han var ung. De första åren gick han på konstskola och skulpterade och tecknade. På skolan träffade han en flicka som han blev väldigt kär i. Vi vet inte vad hon hette, när Bror Hjorth skrev om henne kallade han henne bara amerikanskan. Tyvärr hade hon inte samma starka känslor för honom. Hon reste hem till Amerika utan att han fått chans att visa sin kärlek. På tavlan har Bror Hjorth målat henne som en ängel med vingar, men med kläder och skor som var moderna på 1920-talet. Mannen på bilden är ett självporträtt av Bror Hjorth. Han sitter i en kista och guppar fram på gula vågor på dödens flod. Han håller upp blommor mot ängeln. Kanske blev han så ledsen när flickan reste att det kändes som att han skulle dö.

ATT SAMTAL OM:

Be barnen beskriva bilden.

Vad gör mannen på bilden? Vad tittar han på? Vad gör ängeln?

Vad är det mannen har på sig?

Titta på mannens fötter, har han ena foten på kanten eller håller han på att tappa balansen tror du?

Tittar ängeln på mannen? Kommer hon ta emot blommorna eller bara flyga förbi?

Fundera på hur Bror Hjorth målat så vi ska förstå att ängeln flyger.

Vad är det för bakgrund?

Flustret (1942)

ATT BERÄTTA:

Uteserveringen på bilden heter Flustret. Den finns kvar och ligger vid Svandammen, bredvid stadsparken i Uppsala. Bror Hjorth har målat in sig själv i bilden. Han sitter i mitten och tittar mot oss med sina mörka runda glasögon och basker på huvudet. Brors fru, Tove, är också med på bilden. Hon sitter vid ett eget bord med ryggen emot sin man. Kanske vill de inte sitta tillsammans för att de är osams, det var de ganska ofta vid den här tiden. De skilde sig några år efter att den här tavlan målades.

Bror Hjorth tecknade ofta av människor när han var ute bland folk. Här tittar han uppmärksamt på de två personerna i förgrunden, de som är längst fram i bilden. Men han tecknar inte, utan sitter stilla med händerna i kors. Kanske ska han måla den här bilden när han kommit hem?

På scenen står några personer och spelar, men det är ingen som tittar på dem. Alla verkar vara upptagna med sitt.

ATT SAMTALA OM:

Be barnen berätta vad de kan se på bilden.

Vad är det egentligen som händer? Vad är det för slags plats ni ser?

Vad är tror du att det är för årstid?

Det är många människor på bilden. Barnen kan få fundera på vilka som sitter närmast. Vilka är längst bort i bilden?

Vad gör de båda kvinnorna längst fram i bild? Tror du de är lika gamla eller är någon äldre än den andra.

Kvinnan i blå klänning har en studentmössa på huvudet. Kanske känner någon av barnen igen mössan. Annars kan du gärna berätta om vad det är för mössa!

Om personerna på bilden kunde prata med varandra, vad tror du att de skulle säga då?

ATT SAMTALA OM:

Vad kan man se på bilden?

Vad är det mannen på bilden en håller i? Vad tror ni han ska göra?

Följ hans blick! Vad tror ni han tittar på? Kan det vara det han tittar på som han ska måla eller tror ni det är något annat?

Vad gör kvinnan? Ser du att mannen och kvinnans händer nästan rör vid varandra? Tror ni de gör det eller ser det bara ut så?

Kolla på bakgrunden i bilden! Vad ser man där? Kan du se vad det är för årstid på bilden?

Hälsning till X:et (1967)

ATT BERÄTTA:

Mannen på bilden hette Sven Erixson, men kallades för X:et. Han och Bror Hjorth var bästa vänner. X:et var också konstnär. De hade båda liknande åsikter om hur konst skulle vara och förstod varandra bra.

Det här är det sista konstverket Bror Hjorth målade, det stod kvar på hans staffli när han dog. Bilden har inspirerats av två av X:ets egna målningarr, den ena föreställande en hamn vid Lofoten i Norge och den andra är ett porträtt av hans fru Ingeborg. Tittar du noga lägger du kanske märke till att de båda motiven i bakgrunden inte riktigt passar ihop? Bredvid Bojan, som X-ets fru kallades, är det höga stadshus och framför bergen ser det mer ut som en by.

Eget skapande

Det är bra att ha den skapande uppgiften i direkt anslutning till att ni tittat på och pratat om bilderna då intrycken kan hjälpa barnen att hitta egen inspiration.

Låt varje barnen välja en av bilderna ni tittat på. Uppgiften är att måla en egen bild av vad du tror kommer hända sen? Några sekunder eller minuter efter det ögonblicket vi sett i Bror Hjorths målning. Det finns inget rätt eller fel sätt att göra den här uppgiften på och elevens bild behöver inte alls likna Bror Hjorths. Nu är det den som målar som bestämmer!

Du kan skriva ut små kopior av Bror Hjorths bilder och låta barnen klistra upp en sådan på sitt papper och måla sin bild bredvid. Det blir som två serierutor ur en tidning. Eller så låter du barnen måla sina fortsättningar på ett separat papper.

Avsluta med att samla gruppen och titta sedan gemensamt på allas bilder. Låt alla berätta om sin bild och vad de kommit på ska hända sen. Undvik att prata om bilderna med bedömande ord som fint eller bra. Det är bilden som kommunikation och inte som färdighet som ska vara i fokus. Försök hålla både ditt och barnens samtal kring vad bilderna berättar.

MATERIAL

- Tjockt papper (gärna växtpapper)
- Kol eller någon annan krita
- Penslar
- Temperafärger (vattenfärger)

LÄNKAR

Bilder och folder

[Klicka här för att ladda hem allt material](#)

Bror Hjorths Hus hemsida

brorhjorthshus.se

Bror Hjorths Hus

NORBYVÄGEN 26 752 39 UPPSALA 018-567030
WWW.BRORHJORTHSHUS.SE